

KOMPETENCIA

Forrainé Kószó Györgyi

Mi a kompetencia?

tudás + képességek + attitűdök

ismeretek

alkalmazás

A kompetenciafejlesztés feltételei

ismeretátadás

ismeretbe ágyazott
képességfejlesztés

túlméretezett
tananyag

reális

pedagógusközpontú, egységes
módszertan

tananyagmennyiség
tanulóközpontú, differenciált
módszertan

passzív tanulói magatartás

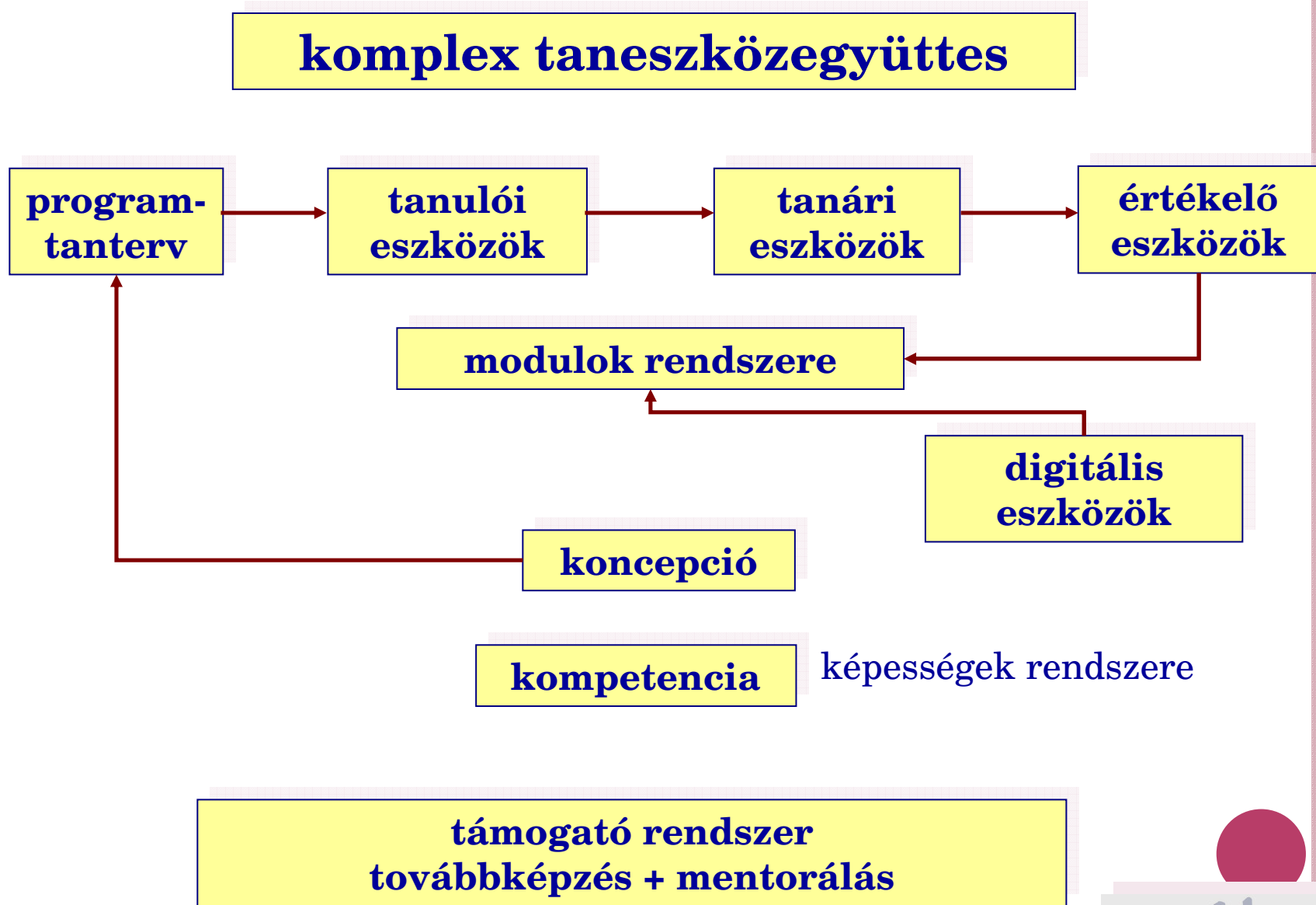
tevékeny tanulói magatartás

PROGRAMCSOMAGOK

- A programfejlesztés egyik célja a kompetencia alapú oktatás elterjesztése közoktatásunkban. A kompetencia ebben a felfogásban az **ismeretek**, ezek **alkalmazási képessége** és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító **attitűdök összessége**.
- Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük, mely lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyerekek számára.
- Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a **pedagógiai módszertani kultúra megújítása**, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

A programcsomag elemei

A programcsomagok típusai

A

vertikális (műveltségterületi) rendszer

kompetencia: a műveltségterület (egyik)
elsődleges fejlesztési célja

szövegértés-szövegalkotás:
magyar nyelv és irodalom

matematikai kompetencia
matematika

C

tanórán kívül feldolgozható programok

B

horizontális (kereszttantervi) rendszer

kompetencia: a műveltségterületnek
nem elsődleges fejlesztési célja

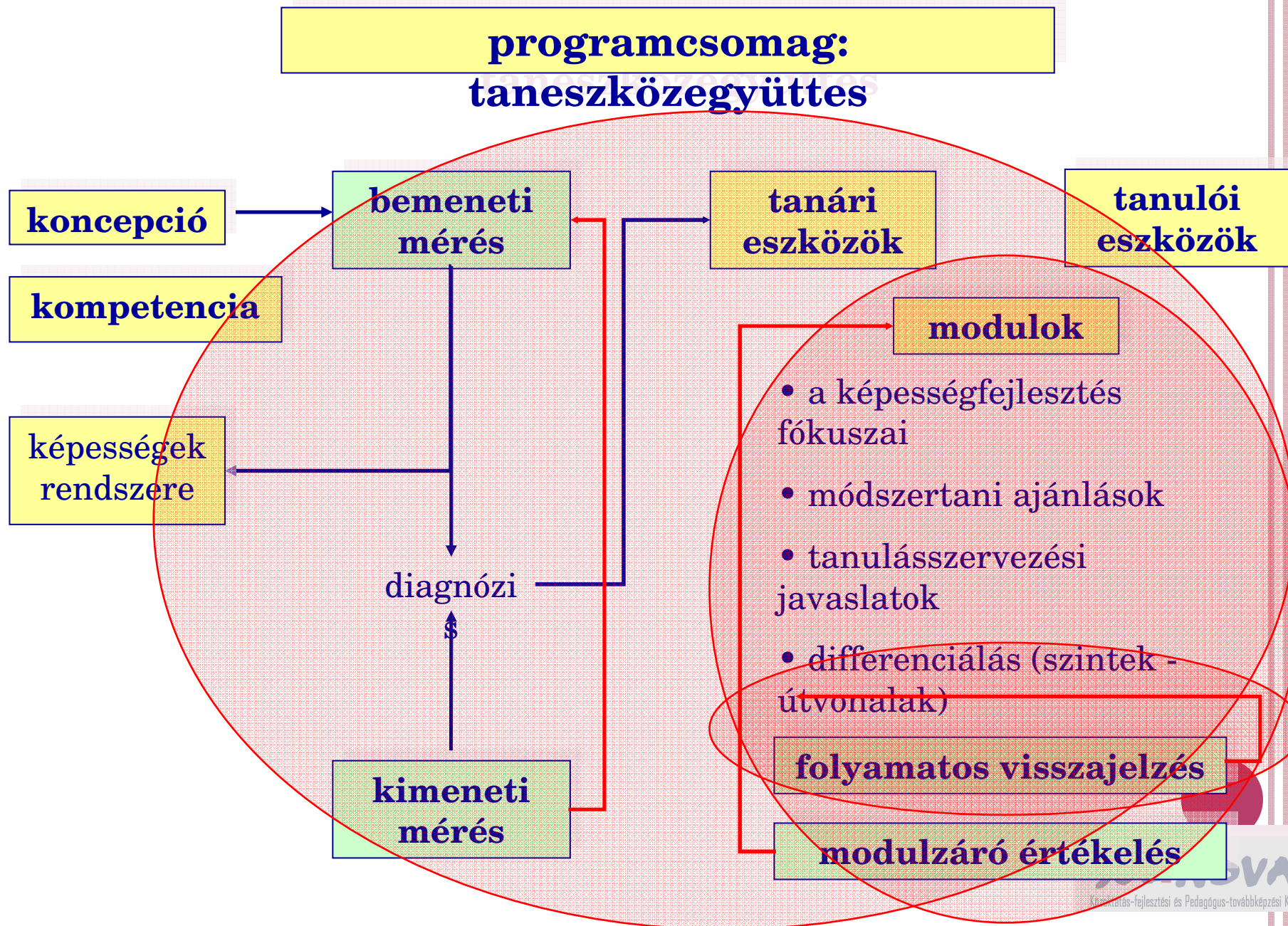
szövegértés-szövegalkotás:
matematika

matematikai kompetencia
magyar nyelv és irodalom

ember és társadalom
ember a természetben

művészetek
testnevelés

Az értékelés szintjei

INNOVÁCIÓ A KÖZOKTATÁSBAN

Célja:

- A tanulók hatékonyabb és eredményesebb fejlesztése
(*új tananyagtartalmak- ismeretek, képességek, új tanulószervezési eljárások*)
- A pedagógus szakma megújítása
(*a pedagógusok szakmai ismereteinek bővítése, módszertani kultúrájának fejlesztése*)

KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

Célja: *Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztésével*

- A NAT által preferált célok, alapelvek és fejlesztési területek, feladatok figyelembevételével a tanulók hatékonyabb és eredményesebb fejlesztése
(Csökkentett tananyagtartalmak - ismeretek helyett képességfejlesztés, új tevékenységközpontú tanulásszervezési eljárások alkalmazásával)
- Fokozatos és széleskörű elterjesztés a közoktatás teljes rendszerében
- Kilép az intézményes oktatás időkeretéből
- Legfontosabb szempont a megszerzett tudás használhatósága
- A pedagógusok szakmai presztizsének növelése
(a pedagógusok tágran értelmezett pedagógiai tudásának, szakmai ismereteinek bővítése, módszertani kultúrájának fejlesztése)

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁSHOZ SZÜKSÉGESEK PEDAGÓGUS KOMPETENCIÁK ÖSSZETEVŐI

- A kompetencia fogalma:
alkalmazható tudás: ismeretek+ képességek+attitűdök
- Ismeretek:
oktatáspolitikai, pedagógiai, pszichológiai, szaktantárgyi, módszertani, tanulószervezési, tantervelméleti stb.
- Készségek, képességek:
kooperatív és differenciált tanulószervezés, megosztott figyelem, együttműködési készség-tanulóval, pedagógussal, szülővel
- Attitűdök, motiváció (*a mindenkori innováció sikerének egyik kulcseleme*)

A TANÁRI MOTIVÁCIÓT BIZTOSÍTÓ TÉNYEZŐK

- Új kihívások, a szakmai megújulás igénye
- Intézményi szintű innováció elindítása
- Intézményvezetői támogatottság
- Tantestületi érdeklődés, a program elfogadása, egységes gondolkodás
- Napi szakmai sikerek, eredmények a megvalósítás során
- A szülők megnyerése, támogatása
- Szakmai sikerek – külső elfogadottság
(közreműködés belső és külső képzéseken, mentorálás)

A PEDAGÓGUSOK KOMPETENCIÁJÁT FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉGEK

- *Együttműködés: a programtanterv alapján az éves munka tervezése, kooperáció a tantestület tagjaival*
- *Adaptálás: a programtantervben rögzített képességfejlesztési fókuszok figyelembevételével a modulok adaptálása saját tanulócsoporthoz*
- *Döntés: a modulokban ajánlott különböző bejárési útvonal alapján döntés a tanulók egyéni szükségletének megfelelő differenciált tananyagról, feladattípusokról*
- *Döntés: kooperatív csoportok létrehozásáról, a fejlesztési szempontok figyelembevételével homogén vagy heterogén csoportmunka szervezéséről*
- *Döntés: a frontális és a kooperatív csoportmunka alkalmazásáról, arányáról*
- *Tanulásszervezés: kooperatív és differenciált tanulásszervezés megvalósítása*

A PEDAGÓGUSOK KOMPETENCIÁJÁT FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉGEK

- Segítségnyújtás: *a tanulók egyéni fejlesztése csoportmunka keretén belül vagy rétegmunkában*
- Alkalmazkodás: *a csoport, illetve az egyes tanuló aktuális tudásához*
- Értékelés: *a csoportok, illetve az egyes tanulók tanórai és óra végi önértékelése, értékelése*
- Fejlesztés: *közreműködés az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének módosításában*
- A tudás továbbadása: *közreműködés belső és külső képzések megvalósításában*

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁSHOZ SZÜKSÉGES PEDAGÓGUS KOMPETENCIÁK

- Kompetencia a programcsomagok helyi szintű adaptációjához
- Szakmai és szaktárgyi ismeretek (*tantervelméleti ismeretek, a helyi tervezés támogatása*)
- Együttműködési készség (*kooperáció a szervezeten belül és kívül*)
- Tanulásszervezési rutinok, készségek birtoklása
- Elkötelezettség

A 21. SZÁZADI ISKOLA „AHOL MINDEN GYEREK EGYARÁNT FONTOS”

az egész életen át tartó tanulás megalapozása

esélyegyenlőség

modern közoktatási környezet

A close-up photograph of two hands, one above the other, cupping a collection of colorful marbles. The marbles are in various colors including red, blue, green, yellow, and white with different patterns. The lighting is warm and soft, highlighting the texture of the hands and the glossy surface of the marbles.

ALAPELVEINK

- a cél, hogy cselekvőképessé tegyük a gyerekeket egy olyan világban, amelyről nem tudjuk előre, milyen konkrét, specifikus cselekvéseket fog igényelni
  - a jövő nyitottsága – a technológia, a kultúra és a társadalom alakulásának előre nem láthatósága – nemcsak egzisztenciális kényszerré, de morális kötelességgé is tette az emberi tanulás felértékelését.
  - a kompetenciafejlesztés nem áll távol attól, amit korábban képességfejlesztésnek neveztünk
- + a tanulás tanulása (készségek, ismeretek, adottságok és attitűdök)**

KAPCSOLÓDÓ FOGALMAK ÉS SZTENDERDEK

- A tantárgy ismerete
- Az emberi fejlődés és tanulás ismerete
- Az oktatás adaptálása az egyéni szükségletekhez
- Többféle oktatási stratégia alkalmazása
- Motivációs és tanulásszervezési készségek
- Kommunikációs készségek
- Tervezési készségek
- A tanulás mérése, értékelése
- Szakmai elkötelezettség és felelősség
- Együttműködés

Az oktatási programcsomag fogalma, összetevői és a fejlesztendő kompetenciaterületek

Az oktatási programcsomag egy adott célú tanulási-tanítási folyamat megvalósítását segítő **eszközrendszer** jelent, amely a különféle, részben digitális **taneszközök** mellett magában foglalja **a folyamat megtervezését, megszervezését és értékelését segítő eszközöket** is.

Legfőbb funkciója a tanulási-tanítási folyamat biztosítása a **célokhoz vezető utak és eljárások leírása** által.

A programcsomagok a tartalom körvonalazása mellett mindig válaszolnak a **hogyan?**, illetve a **miért?** kérdéseire is.

A kompetencialapú iskola elvárásai:

A tanulótól:

- ✓ Nagyfokú **aktivitás**
- ✓ Magas **megértési szint**
- ✓ Erős **motiváltság**
- ✓ **Meggyőződés**

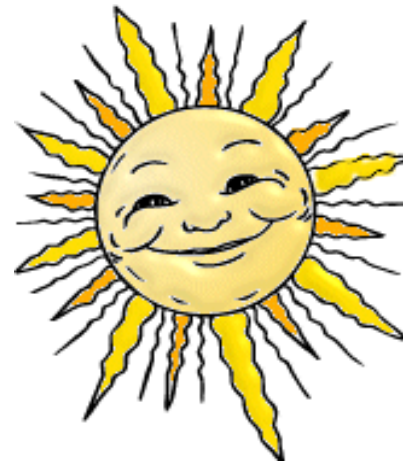
A pedagógustól:

- ✓ Intenzív **együtműködés**
  - ✓ Intenzív **innováció**
  - ✓ Szakítást az **individualizmussal**
  - ✓ Szakítást a **rutinnal**
-

ISKOLAI KONKLÚZIÓK:

○ Az iskolai

- Cél- és tevékenységrendszer,
- Pedagógiai szemléletet,
- Eszköz-, módszer és
- Értékelési rendszer

Egy kicsit át kell alakítani a
kompetenciaelvű neveléshez!

